

СТАНОВИЩЕ

от проф. Апостол Николов Славчев, доктор
член на научно жури по избор на академична длъжност „Професор”
в професионално направление 7.6. „Спорт”, специалност „Баскетбол”, за нуждите
на НСА „Васил Левски”, катедра „Баскетбол, Волейбол, Хандбал”

Конкурсът е обявен в ДВ бр. 51/11.06.2013 г., със срок 3 месеца. В него участва един
единствен кандидат – доц. Росица Стефанова Църова, доктор.

Доц. Росица Църова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на
ЗРАСРБ и Правилника за придобиване на научната степен „доктор на науките” и развитие на
академичния състав на НСА „В.Левски” за заемане на академичната длъжност „Професор”.
Кандидатът е придобил е образователна и научна степен „кандидат на педагогическите науки”
(сега „Доктор”), за което представя диплома от ВАК с № 11503 от 15.02.1982 г. Работи на
основен трудов договор в НСА „Васил Левски”, катедра „Баскетбол, Волейбол, Хандбал”, от
1976 година, след конкурс за асистент. През 1989 г. след участие в конкурс придобива
академичната длъжност „Доцент”, за което представя свидетелство от ВАК с № 12249 от
20.03.1989 год. Представени са и останалите необходими доказателства от наукометрични
данни, за стойността на които ще се произнесе в моето становище.

Научно-изследователската, учебно-преподавателската и обществената дейност на доц.
Росица Църова могат да бъдат охарактеризирани с наличието на подчертана активност във
всяко едно от посочените направления.

Научна дейност

Представен е списък на от 71 научни публикации на доц. Росица Църова, от които се
отличават две самостоятелни монографии, два самостоятелни раздела в два учебника по
Баскетбол, участие в 5 книги-ръководства с научно-приложна насоченост за нуждите на
учебно-тренировъчния процес при подрастващи баскетболисти. Представени са и 62 научни
статии, от които един значителен дял са публикувани в чужбина – 19. В 10 от публикациите
доц. Росица Църова е самостоятелен, а при 38 от тях е първи автор.

Научните приноси на доц. Росица Църова са основно в областта на научно-приложната
дейност свързана с прилагането на контрола в спортната подготовка при баскетболисти от

различни възрастови групи. В тази насока са разработени и представените монографични трудове и ръководства.

Монографичният труд „Баскетбол на инвалидни колички“ [4] за първи път у нас разкрива възможностите на баскетбола, като спорт за адаптирана физическа активност при хора със специфични потребности, в случая – атлети в инвалидни колички. Представените спортно-технически, методически и организационни особености се явяват солидна предпоставка за по-нататъшното развиване на приложението на баскетбола в тази насока.

Монографичният труд „Проблеми на контрола в баскетбола“ [3] е резултат от натрупания голям опит на кандидата в провеждането на научно-приложни изследвания с най-добрите баскетболисти от различните възрасти у нас и се явява в отговор на нарасналата необходимост от осъвременяване на научно-методичната основа на процесите на контрол и оптимизиране на спортната подготовка в баскетбола.

Несъмнен принос в тази насока е и участието на доц. Росица Църрова в разработването на пет [5, 6, 7, 8 и 9] системи за контрол, оценка и оптимизиране на спортната подготвеност на подрастващи баскетболисти от 13 до 19 год. възраст.

Участието на доц. Росица Църрова в учебниците по Баскетбол се изразява в разработването на самостоятелен раздел „Научноизследователска работа“ [1], което е признание за вече споменатия научен капацитет в тази област, както и на разделите „Баскетболът в системата за физическо възпитание и спорт в Р.България“ и „Организация и съдържание на урока по баскетбол“ [2]. В тези два раздела доц. Росица Църрова разкрива мястото и значимостта на баскетбола, като един от водещите спортове в училище. Посочени са специфичните особености на заниманията по баскетбол, както и технологията и методическите изисквания за подготовка и провеждане на успешно обучение по баскетбол в часовете по физическо възпитание и спорт.

Освен в посочените трудове, научните приноси на доц. Росица Църрова намират изразение и в нейните статии и доклади. Те са приоритетно свързани най-вече с проблемите на спортната подготовка на подрастващи баскетболисти [4, 10, 18, 19, 20, 21, 26, 32, 39, 40, 47, 49, 55, 66]. В тях освен за контрола, оценката и оптимизирането, се открояват и приносни моменти, за разкриването, както на факторната структура на специфичната работоспособност, така и на теоритико-методичните основи на технико-тактическата подготвеност и факторите, определящи състезателната ефективност [1, 14, 23, 29, 34].

Освен с чисто спортно-технически, тренировъчни и състезателни аспекти на баскетбола, в част от своите публикации доц. Росица Църова изследва и достига до изводи с научен принос, изразяващи се в следните други направления:

- разкриване на особеностите на соматотипа и възможностите на сърдечно-съдовата система при студенти практикуващи баскетбол, плуване и туризъм в условията неспециализираните по спорт висши училища [23, 26, 33, 34].

- разкриване на особеностите на познавателните процеси и вниманието при подрастващи баскетболисти [31, 36, 46].

- разработване на ефективна специализирана методика за обучение на деца с нарушено зрение [51].

- разработване на кинезитерапевтична методика за профилактика на мъже в ремисия след лумбална дискова болест [56].

Освен в посочените публикации, научният принос на доц. Росица Църова намира израз и в участието ѝ при разработването на учебни програми и научно-изследователски проекти по линия на МОМН, МФВС и НСА. Посочени са също така и множество данни (171) за цитирания от трудове на кандидата в книги, учебници, монографии, статии и защитени докторски дисертации и дипломни работи.

Професионално-учебна дейност

Доц. Росица Църова е И.Д. Ръководител на катедра „Баскетбол, Волейбол, Хандбал“ при НСА „Васил Левски“, член е на АС на НСА, член е на ФС на УФ и е в състава на комисията по атестация на преподавателите от УФ. Като преподавател тя се отличава с изключителна дееспособност в трите образователни степени.

Плод на работата с докторанти и студенти са 2 успешно защитени докторски дисертации под нейно ръководство и още 2 докторанта в процес на обучение. Била е също научен ръководител на 43 студенти от ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, които успешно са защитили дипломна работа.

Същевременно доц. Росица Църова участва в редица международни образователни програми и проекти, като ЕРА3ЪМ, CEEPUS, Development of APA in the world, ОП «Развитие на човешките ресурси».

Обществена дейност

Извън професионалната преподавателска ангажираност доц. Росица Църова се ползва с репутацията на утвърден експерт по въпросите на контрола на подготовката по баскетбол и мястото на баскетбола в образователната система. Член е на различни експертни комисии и прояви на БФБ, МОМН, МФВС, ММС и НАОА.

Заключение

Анализът на предоставените за становище научни трудове и съпътстващата документация за научно-изследователската, учебна и обществена дейност на доц. Росица Църова са достатъчно основание с пълна убеденост да изразя пред уважаемите членове на научното жури своето положително становище, че на доц. Росица Стефанова Църова, доктор, може да бъде присъдена на академична длъжност „Професор” на Национална спортна академия „Васил Левски”, в професионално направление 7.6. Спорт, специалност „Баскетбол”, за нуждите на катедра „Баскетбол, Волейбол, Хандбал”.

София

28.10.2013 г.

Изготвил становището:

проф. Апостол Николов Славчев, доктор